

İfade ve Basın Özgürlüğü Gündemi

OCAK - ŞUBAT - MART 2022

BARIŞTIL GAZETECİLİK PLATFORMU

İçindekiler

Editörden	3
2022'nin İlk Çeyreğinde Basın Özgürlüğü Ortamı	5
Yasal Düzenlemeler ve Siyasi Gelişmeler	9
"Dezenformasyon" ve "Şirket İtibarının Korunması" Düzenlemeleri	
Siyasi Baskılar	
AİHM ve Yüksek Yargı Kararları	12
AİHM Kararları	
Anayasa Mahkemesi Kararları	
Yargıtay Kararları	
Yargısal İhlaller	17
Rakamlarla Gazeteci Yargılamaları: Davalar, Cezalar, Beraatlar	
Gözaltı ve Soruşturmalar	
Tutuklamalar ve Tahliyeler	
Yargılamalarda Neler Oldu?	
Gazetecilere Yönelik Saldırı ve Engellemeler	39
RTÜK ve BİK Cezaları	44

Punto 24 Bağımsız Gazetecilik Derneği (P24) bünyesinde 2017 yılından beri çalışmalarını sürdüren Expression Interrupted platformu olarak İfade ve Basın Özgürlüğü Gündemi raporlarımızın beşincisiyle karşınızdayız. 2022 yılının ilk raporu olan bu çalışma, Ocak, Şubat ve Mart aylarını kapsamakta.

İlk kez 2021 yılında yayımlamaya başladığımız İfade ve Basın Özgürlüğü Gündemi raporları, Türkiye'de basın ve ifade özgürlüğü ortamına kapsayıcı bir bakış sunmayı hedefliyor. Gazetecilere yönelik yargılamalar Türkiye'de halen basın ve ifade özgürlüğü üzerindeki en yaygın baskı aracı olmayı sürdürüyor. Dolayısıyla raporumuzda bu üç aylık süre içerisinde görülen gazeteci davalarından derlenen istatistikler ve davalara dair ayrıntılı bilgiler bulacaksınız. Ancak basın ve ifade özgürlüğünü hedef alan baskılar yargılamalarla sınırlı değil. Kısıtlayıcı yasal mevzuatın yanı sıra devlet kurumları ve yetkililerinin tutum ve faaliyetleri basın ve ifade özgürlüğü ile halkın haber alma özgürlüğü alanındaki genel yasal ve siyasi çerçeveyi belirlemekte. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ilgili hukuki içtihadı oluştururken Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ile Basın İlan Kurumu (BİK) gibi düzenleyici kurumlar da ceza politikalarıyla medya kuruluşları üzerinde mali baskı oluşturup bu kuruluşları yayın çizgilerini belli siyasi kriterlerle uyumlu hale getirmeye zorlayabiliyor. Öte yandan gazetecilere yönelik polis şiddeti ve sivil kişiler tarafından düzenlenen fiziksel saldırılar da Türkiye'deki basın özgürlüğü ortamının giderek kronikleşen bir unsuru. Tüm bu başlıkları raporumuzda ayrıntılarıyla işlemeye çalıştık.

Rapordaki bilgiler Expression Interrupted tarafından yürütülen kapsamlı dava takip ve medya ve açık kaynak bilgi kaynaklarının takibi çalışmalarına dayanmakta. Bahsi geçen çalışmalarımızı ayrıntılı olarak [internet sitemiz](#) üzerinden de takip edebilirsiniz. Benzer şekilde, rapordaki verilerin

Expression Interrupted ekibi tarafından yürütülen dava ve gündem takip çalışmalarından elde edilen verilerle sınırlı olduğunu hatırlatmak isteriz. Bu nedenle raporun ilgili gelişmelerin tümünü kapsamı beklenmemeli.

Raporun, bu alanda üretilen diğer değerli çalışmalara ve daha da önemlisi Türkiye'de basın ve ifade özgürlüğünün Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve uluslararası insan hakları standartlarına uygun biçimde tesis edilmesine katkıda bulunması umuduyla.

2022'NİN İLK ÇEYREĞİNDE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ ORTAMI

Seçim gündemine giderek daha fazla yoğunlaşan Türkiye'de basın ve ifade özgürlüğüne yönelik yoğun ve çok boyutlu baskılar sürerken, özellikle sosyal medya ve internet mecralarının yakın gelecekte daha büyük kısıtlamalara maruz kalabileceğine dair beklentiler geçerliliğini koruyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, sosyal medya yasası olarak bilinen ancak hükümetin “dezenformasyonla mücadele” yasası olarak tanımladığı düzenleme üzerindeki teknik çalışmalarda artık sona gelindiğini, sürecin daha sonra Mecliste tamamlanacağını açıkladı. Basına şimdiye kadar yansıyan bilgilere göre, yasayla “yalan haber yapan ve yayanlara” beş yıla kadar hapis cezası getirilecek; sosyal medya platformları ve internet haber siteleri yeni yükümlülüklerle tabi olacak. Bu durum, yasanın seçime giden süreçte muhalif seslerin sosyal medya ve internet medyası üzerinde daha da kısılması amacıyla kullanılacağına dair endişelere yol açmakta.

2022'nin ilk çeyreğinde öne çıkan bir diğer endişe verici gelişme de Türkiye'deki yerel medya kuruluşları üzerinde hâlihazırda çok boyutlu olarak uygulanan baskı ve denetim sisteminin uluslararası medya kuruluşlarının Türkçe servislerine de genişletilmesi, ya da aksi durumda bu kuruluşların Türkiye'deki yayınlarının engellenmesi ihtimalinin belirmesi oldu. Türkiye'de radyo, televizyon ve internet yayıncılığını denetleme yetkisine sahip olan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), rapora konu dönemde Deutsche Welle, Voice of America ve Euronews Türkçe servislerine Türkiye'de yayınlarına devam edebilmeleri için yayın lisansı alma zorunluluğu getirdi. Ancak bu zorunluluğun sansüre yol açma olasılığı bulunduğunu belirten Deutsche Welle ve Voice of America lisans başvurusunda bulunmayı reddetti.

Basın ve ifade özgürlüğü alanındaki baskılar Türkiye'nin Avrupa ile ilişkilerini de test etmekte. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) verilerine göre, Türkiye 2021'de Avrupa Konseyi üyesi ülkeler

arasında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ifade özgürlüğünü güvence altına alan 10. maddesini en çok ihlal eden ülke oldu. 2022'ye gelindiğinde ise Avrupa Konseyi ile Türkiye arasında Osman Kavala başvurusunda verilen ihlal kararının uygulanmaması nedeniyle yaşanan krizin derinleşmekte olduğu görülüyor. Türkiye, Konsey tarihinde hakkında ihlal süreci başlatılan ikinci ülke olarak kayıtlara geçse de Kavala'nın sürecin başlatılmasına neden olan tutukluluğu halen devam ediyor.

AİHM'nin geçen yıl Vedat Şorli davasında "Cumhurbaşkanına hakaret" yargılamalarına karşı verdiği ihlal kararı, 2022'nin ilk aylarında kesinleşti. Ancak gazetecilere yönelik "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla yürütülen davalar tüm hızıyla devam ederken yılın ilk çeyreğinde kayıtlara geçen bu tür 12 davanın ikisinde gazeteciler Sedef Kabaş ve Sultan Eylem Keleş bu suçlamadan mahkûm edildi. Kabaş 49 gün tutuklu kalırken yargılama sonunda 2 yıl 4 ay hapis cezasına çarptırıldı. İstinaf mahkemesi Cem Şimşek'e "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla verilen hapis cezasını onarken Gökhan Biçici bu dönemde aynı suçlamadan beraat eden tek gazeteci olarak kayıtlara geçti.

Rapora konu dönemde, Anayasa Mahkemesinin (AYM), Basın İlan Kurumunun (BİK) *Cumhuriyet* gazetesine verdiği ilan kesme cezasının basın ve ifade özgürlüğünün ihlali olduğuna hükmeden kararı ile Van'da yargılanan gazetecilerden Cemil Uğur'un bireysel başvurusunda verdiği ihlal kararı basın özgürlüğünün korunmasına yönelik kazanımlar olarak kayıtlara geçti. Benzer şekilde Yargıtay da *Evensel* gazetesine bir haber nedeniyle verilen ceza kararını bozdu.

Ancak bu sınırlı kazanımların genel tabloyu hafiflettiğini söylemek zor. Gazetecilere yönelik yargılamalara bakıldığında, tutuklu gazeteci sayısındaki düşüş trendine rağmen gazeteciler üzerindeki yargısal baskıların, hız kesmeksizin süren soruşturma ve yargılamalar sayesinde devam ettiği görülmekte.

Expression Interrupted tarafından yürütülen dava takip ve medya ve açık kaynak izleme çalışmalarından elde edilen sonuçlara göre, 2022'nin

ilk çeyreğinde gazetecilerin sanık olarak yargılandığı toplam 101 dava görülürken bu davalarda beşi yabancı uyruklu 173 gazeteci hâkim karşısına çıktı. Karara bağlanan 16 davada aralarında *Taraf* gazetesinin eski yöneticileri Ahmet Altan, Yasemin Çongar ve Yıldırım Oğur ile muhabir Mehmet Baransu'nun da bulunduğu toplam 20 gazeteci hakkında bir müebbet, 65 yıl 7 ay 27 gün hapis cezası, 42 bin 500 TL tazminat ve 7 bin 80 TL adli para cezasına hükmedildi. Aralarında Van'da gözaltına alınan iki köylüye işkence yapıldığı iddialarını haberleştiren gazetecilerin de bulunduğu 17 gazeteci ise beraat etti.

2022'nin ilk çeyreğinde toplam 173 gazetecinin yargılandığı 101 dava görüldü. 20 gazeteciye bir müebbet, toplam 65 yıl 7 ay 27 gün hapis cezası, 42 bin 500 TL tazminat ve 7 bin 80 TL adli para cezası verildi. 17 gazeteci ise beraat etti. 7 gazeteci hakkında 8 dava açılırken 16 gazeteci gözaltına alındı

Yargılamalarda önceki dönemlerde olduğu gibi terör suçlamaları başı çekerken terör suçlamalarının ardından en sık kullanılan suçlamalar ise "kamu görevlisine hakaret" ve "Cumhurbaşkanına hakaret" oldu.

Aynı üç aylık dönemde ayrıca yedi gazeteci hakkında sekiz yeni dava açıldı. Üçü haber takibi esnasında olmak üzere toplam 16 gazeteci gözaltına alınırken 11 gazeteci hakkında da soruşturma başlatıldı.

Sene başında 58 olan cezaevindeki gazeteci sayısı ise Mart ayı sonu itibarıyla 56'ya düştü. Yılın ilk üç ayında cezasının infazını tamamlayan gazeteciler Ayşenur Parıldak, Ali Yüce ve Yılmaz Kahraman tahliye oldu. Kapatılan *Zaman* gazetesi eski muhabiri Ayşenur Parıldak ve TRT Radyo yayın şefi Ali Yüce Ağustos 2016'dan beri, Özgür Halk dergisi editörü Yılmaz Kahraman ise Aralık 2009'dan beri tutuklu bulunuyordu. Aynı dönemde, "örgüt üyeliği" suçlamasıyla 6 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırılan ve cezası Yargıtay tarafından onanan *Zaman* gazetesi ve Cihan Haber Ajansı editörü Recai Morkoç ise Yunanistan'a geçmeye çalışırken Edirne'de tutuklanarak cezaevine gönderildi. Gazeteci Sedef Kabaş, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yönelik sözleri nedeniyle tutuklanıp 49 gün sonra serbest bırakılırken gazeteciler Barış Pehlivan, Murat Ağirel ve Hülya Kılınc, haklarında

verilen cezaların kesinleşmesi üzerine cezaevine girerek 24 saatten kısa bir süre sonra denetimli serbestlikle tahliye oldu.

Ses Kocaeli gazetesi imtiyaz sahibi Güngör Arslan uğradığı silahlı saldırı sonucunda hayatını kaybetti. En az 6 gazeteci fiziksel saldırıya maruz kaldı

Basına yönelik baskıların giderek kronikleşen bir unsuru olan saldırılar, rapora konu dönemde de devam etti. *Ses Kocaeli* gazetesi imtiyaz sahibi Güngör Arslan uğradığı silahlı saldırı sonucunda hayatını kaybetti. Biri yurt dışında olmak üzere en az altı gazeteci fiziksel saldırılara maruz kaldı. Gazetecilere yönelik saldırılara ilişkin açılan davalarda ise cezasızlık endişeleri öne çıkıyor. Gazeteci Levent Gültekin'e saldırı davasında sanıklar cezaevine girmezken Yavuz Selim Demirağ'a üç yıl önce düzenlenen saldırıya ilişkin açılan davada mahkemeler arasında yaşanan yetki uyuşmazlığı nedeniyle ilerleme kaydedilemiyor.

Rapora konu dönemde RTÜK, para ve yayın durdurma cezalarının yanı sıra medya kuruluşlarının yayın politikalarına hükümetin siyasi öncelikleri doğrultusunda giderek artan müdahale girişimleriyle de gündeme geldi. RTÜK, Sedef Kabaş'ın tutuklanmasına neden olan sözleri nedeniyle Tele1 TV'ye ağır para ve yayın durdurma cezası verdi. RTÜK, benzer bir cezayı gazeteci Ayşenur Arslan'ın Türk Mukavemet Teşkilatı'na yönelik sözleri nedeniyle Halk TV'ye de verdi. Arslan hakkında iktidar partisi AKP ve iktidar ortakları MHP ve BBP temsilcileri tarafından ayrı ayrı suç duyurusunda bulunulmuştu. RTÜK ayrıca televizyon kanallarını artan gıda fiyatları konusunda "spekülatif yayın" yapmamaları ve Sezen Aksu'nun hükümetin kınama ve tehditlerine maruz kalan "Şahane Bir Şey Yaşamak" adlı şarkısını çalmamaları için de uyardı.

Basın İlan Kurumunun *Evensel* ve *Yeni Asya*'ya yönelik ilan yasağı kararları ise yürürlükte kalmaya devam etti. *Evensel*'in ilan yasağı 900. gününü geride bırakırken *Yeni Asya* ise ilan gelirlerinden mahrum bırakılması ve artan girdi maliyetleri nedeniyle Şubat ayında sayfa sayısını sekize düşürdüğünü duyurdu.

YASAL DÜZENLEMELER VE SİYASİ GELİŞMELER

“Dezenformasyon” ve “Şirket İtibarının Korunması” Düzenlemeleri

Yılın ilk üç ayında basın ve ifade özgürlüğünü düzenleyen mevzuatta herhangi bir değişiklik gerçekleşmedi. Ancak hükümetin önümüzdeki dönemde basın ve ifade özgürlüğüne yönelik baskıların özellikle sosyal medya ve internet mecralarında artmasına neden olması beklenen değişiklikler üzerindeki çalışmaları sürüyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Şubat ayında yaptığı açıklamada sosyal medya yasası olarak bilinen ancak hükümetin “dezenformasyonla mücadele” yasası olarak adlandırdığı düzenlemeyle ilgili çalışmaların artık sona geldiğini, sürecin bundan sonra Meclise geçip orada tamamlanacağını duyurdu. Erdoğan'ın verdiği bilgiye göre taslak üzerindeki teknik çalışmalar Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığında tamamlandı. Ardından Mecliste AKP grubu tarafından incelenen metin üzerinde içişleri ve adalet bakanlarıyla ilgili kurum ve kuruluşların yöneticilerinin katıldığı çalışma toplantıları düzenlendi.

Erdoğan'ın açıklamasına bakıldığında, yasanın sosyal medya kullanıcıları, sosyal medya platformları ve internet haber sitelerini hedef alacağı, bunlara yönelik yeni “düzenlemeler ve sorumluluklar” getirileceği görülüyor. Yasa tasarısıyla ilgili daha önce hükümete yakın basın kuruluşlarında çıkan haberlerde yasayla dezenformasyonun Türk Ceza Kanunu kapsamında suç olarak tanımlanacağı, “yalan haber yapan ve yayanlara” beş yıla kadar hapis cezası getirileceği ve bir “sosyal medya başkanlığı” kurulacağı aktarılmıştı.

Rapora konu dönemde “şirket şöhretine zarar veren” yayınlara üç yıla kadar hapis cezası öngören bir düzenleme ise Meclis gündemine alındıktan sonra tepkiler üzerine geri çekildi. 39 maddelik bir torba yasa teklifinin parçası olan düzenleme, Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Yasası'nda

değişiklik öngörüyordu ancak kamuoyunda iktidara yakın şirketlere “koruma sağlamayı amaçladığı” iddiasıyla yoğun eleştirilerin hedefi oldu. Madde, torba yasa teklifi TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulduktan sonra AKP tarafından “tekrar değerlendirilmek” üzere tekliften çıkarıldı.

Siyasi Baskılar

Rapora konu dönemde gazeteciler ve medya kuruluşları, hükümet yetkilileri ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın aile üyeleri tarafından açılan hakaret ve tazminat davaları ve karalayıcı açıklamaları ile iktidar partilerine mensup siyasetçiler tarafından eş güdümlü yapılan suç duyurularının hedefi oldu.

Gazeteci Sedef Kabaş, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yönelik sözlerinin ardından gözaltına alınıp tutuklanırken hakkında ayrıca Erdoğan tarafından 250 bin TL manevi tazminat talebiyle dava açıldı. Kabaş, tutuklu yargılandığı davada Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yanı sıra İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'na “hakaret” etmekle suçlanırken gazeteci hakkında AKP'nin ülke genelindeki tüm il teşkilatları da suç duyurularında bulundu.

Gazeteci Metin Cihan hakkında bir sosyal medya paylaşımı nedeniyle Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak'ın şikayetiyle “kamu görevlisine hakaret” suçlamasıyla dava açıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın diğer damadı Selçuk Bayraktar ise üreticisi olduğu SiHA'ların yurt dışına satışıyla ilgili bir haber nedeniyle gazeteci Sedat Yılmaz ve *Yeni Yaşam* gazetesi hakkında 150 bin lira tazminat talebiyle dava açtı. Bayraktar, Halk TV'de yine İHA ve SiHA satışlarının ele alındığı bir programdaki ifadeleri nedeniyle gazeteci Şirin Payzın ve Halk TV'ye de 150 bin liralık tazminat davası açtı.

Bayraktar'ın yöneticisi olduğu T3 Vakfı tarafından *Sözcü* yazarı Çiğdem Toker'e açılan tazminat davası ise Toker'in 30 bin TL tazminat ödemeye mahkûm edilmesiyle sonuçlandı. Kararın ardından sosyal

medya hesabından Toker'i hedef alan bir açıklama yapan Bayraktar, tecrübeli gazeteci hakkında "yalancı" ve "gazeteci müsveddesi" ifadelerini kullandı.

Gazeteci Ayşenur Arslan, Halk TV'de yayımlanan bir programda Türk Mukavemet Teşkilatı hakkındaki ifadeleri nedeniyle çok sayıda siyasetçi tarafından hedef alındı. Arslan hakkında AKP, MHP ve BBP temsilcileri tarafından ayrı ayrı suç duyurusunda bulunuldu.

Yine rapora konu dönemde dört gazete, açılışı Mart ayında gerçekleştirilen 1915 Çanakkale Köprüsü'nün maliyeti ve köprü geçiş ücretleriyle ilgili haberleri nedeniyle Ulaştırma Bakanlığı tarafından hedef gösterildi. *Sözcü*, *BirGün*, *Korkusuz* ve *Karar* gazetelerinin haberlerini "yalan, iftira ve çarpıtma" olarak niteleyen bakanlık, gazeteler hakkında "müfteri" ifadesini kullandı ve "bu müfterilerle mücadele etmekten" vazgeçmeyeceğini ilan etti.

AİHM VE YÜKSEK YARGI KARARLARI

AİHM Kararları

Uygulanmayan kararlar: Kavala davası AİHM'ye gönderildi

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından Osman Kavala ve Selahattin Demirtaş başvurularında verilen ve 2020 yılı içinde kesinleşen ihlal kararları, bağlayıcı olmalarına rağmen 2022'nin ilk çeyreğinde de uygulanmadı.

Rapora konu dönemde, AİHM kararlarının uygulanmasından denetlenmesinden sorumlu olan Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Türkiye'ye karşı ihlal sürecinin başlatılmasına dair üye devletlerin çoğunluk oyuyla Aralık 2021'de alınan kararın ardından Kavala davasının AİHM'ye gönderilmesini kararlaştırdı. Türkiye'nin Kavala'yı serbest bırakmayarak kesinleşmiş AİHM kararına uymayı reddettiğini belirten Komite, 2 Şubat tarihli [kararında](#) ihlal sürecinin bir parçası olarak AİHM'den Türkiye'nin Kavala dosyası kapsamında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 46. maddesinde yer alan yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğinin tespit edilmesini istedi.

Bakanlar Komitesi kararının ardından rapora konu dönemde Kavala'nın Gezi protestoları ve 15 Temmuz 2016 darbe girişimiyle bağlantılı olarak yargılandığı davanın iki duruşması 21 Şubat ve 21 Mart tarihlerinde görüldü. Kavala her iki duruşma sonunda da tahliye edilmedi.

Bakanlar Komitesi, Selahattin Demirtaş davasını ise 8-9 Mart tarihli toplantısında ele aldı. Komite toplantı sonrası açıkladığı [kararında](#), Türk yetkililerin Demirtaş'ın tutukluluğuna gerekçe olarak sunduğu yeni delil ve suçlamaları not ettiğini, Komitenin bunları değerlendirmek için zamana ihtiyacı olduğunu belirterek Anayasa Mahkemesinden AİHM'nin ihlal kararında tespit edilen hususları göz önünde bulunduran bir kararın bir an önce çıkması için yetkililere gerekli adımları atmaları çağrısında bulundu. Bakanlar Komitesi ayrıca dosyayı Haziran'da tekrar görüşeceğini duyurdu.

Devam eden davalar ve yeni kararlar

AİHM'nin "Cumhurbaşkanına hakaret" kararı kesinleşti: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Vedat Şorli başvurusunda Türkiye'ye karşı verdiği ihlal kararına hükümetin yaptığı itiraz AİHM Büyük Daire tarafından reddedildi. Karar böylece kesinleşmiş oldu. AİHM, 19 Ekim 2021 tarihli kararında başvuru Vedat Şorli'ye iki Facebook paylaşımı nedeniyle 2017'de "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla 11 ay 20 gün hapis cezası verilmesinin "ifade özgürlüğü ihlali" olduğuna hükmetmiş, Cumhurbaşkanına hakaret suçunu düzenleyen Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesinin ne Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'yle ne de ifade özgürlüğüyle bağdaşmadığını belirtmişti. Kararın, AİHM kararlarının uygulanmasını takipten sorumlu olan Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine gönderilmesi bekleniyor.

Deniz Yücel'in başvurusunda üç maddeden ihlal kararı: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Alman *Die Welt* gazetesinin eski Türkiye muhabiri Deniz Yücel'in Şubat 2017'de tutuklanarak 16 Şubat 2018'de tahliye edilene kadar hakkında bir iddianame olmaksızın bir yıl süreyle tutuklu kalmasına karşı yapılan başvuruya ilişkin kararını açıkladı. AİHM, 25 Ocak 2022 tarihli [kararında](#) Yücel'in tutukluluğunun Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 5/1 (özgürlük ve güvenlik hakkı), 5/5 (haksız tutukluluk nedeniyle tazminat hakkı) ve 10. (ifade özgürlüğü) maddelerini ihlal ettiğine ikiye karşı beş oyla karar verdi ve Türkiye'yi Yücel'e 13 bin 300 Euro tazminat ödemeye mahkûm etti. Ancak AİHM, daha önce sonuçlandığı diğer gazeteci davalarında olduğu gibi Deniz Yücel başvurusunda da 18. madde ihlali bulunmadığına hükmetti, yani Yücel'in siyasi sebeplerle tutuklandığını kabul etmedi. Hukukçular ise AİHM'nin bu tavrının gazetecilere yönelik baskıların arkasındaki gerçek amacın ortaya çıkarılmasını engellediğini savunuyor. Konuyla ilgili ayrıntıları [AİHM'nin Deniz Yücel Kararı Üzerine Bir Değerlendirme](#) başlıklı yazımızda bulabilirsiniz.

Hükümet, Zehra Doğan'a tazminat ödeyecek: Gazeteci ve ressam Zehra Doğan'ın cezaevinde bulunduğu sürede bazı hak ve

imkanlardan faydalanmasının engellenmesi nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine “masumiyet karinesinin ihlal edildiği” gerekçesiyle yaptığı başvuru sonuçlandı. 24 Şubat 2022 tarihli [karara](#) göre, AİHM Türkiye hükümetinin tek taraflı bir deklarasyonla ihlal bulunduğunu kabul edip Doğan'a bin 350 euro tazminat ödemeyi vadetmesini yeterli buldu ve başvuruyu gündeminden çıkardı.

AİHM, Wikipedia başvurusunu AYM'nin ihlal kararı nedeniyle reddetti: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türkiye'de 2017-2019 arasında iki yıla yakın süre boyunca yasaklanan internet ansiklopedisi Wikipedia'nın sahibi Wikimedia Vakfının Türkiye'ye karşı yaptığı başvuruyu kabul edilemez buldu. AİHM, oy çokluğuyla aldığı [kararında](#) Wikimedia Vakfının AİHM başvurusunun ardından Türkiye'de Anayasa Mahkemesinin yasağa karşı ihlal kararı verdiğini, sonrasında da sitenin erişime açıldığını hatırlatarak başvuruyu reddetti.

Anayasa Mahkemesi Kararları

Anayasa Mahkemesinin erişim engellemelerine karşı Ekim 2021'de aldığı içtihat niteliğindeki pilot karar, rapora konu dönemde Resmî Gazete'de yayımlanırken yüksek mahkemenin gazetelere yönelik ilan yasaklarının hak ihlali oluşturduğuna dair yeni bir karar aldığı da haberlere yansdı.

Gazeteci Cemil Uğur'un bireysel başvurusunda ihlale hükmeden mahkeme DİHA eski muhabiri Mehmet Güleş'in başvurusu ile gazeteci Sedef Kabaş'ın tedbir başvurusunu ise reddetti.

BİK'in Cumhuriyet'e yönelik ilan cezası basın özgürlüğü ihlali:

Anayasa Mahkemesi, Basın İlan Kurumunun *Cumhuriyet* gazetesine bir köşe yazısı nedeniyle 2013 yılında verdiği üç günlük ilan kesme cezasının basın ve ifade özgürlüğünün ihlali olduğuna hükmetti. Deutsche Welle'nin [haberine](#) göre, kararın bir örneğinin yerel mahkemeye gönderilmesine karar veren AYM, yeniden yargılama yapılarak ihlale neden olan kararın kaldırılmasını istedi.

Cemil Uğur başvurusu: Anayasa Mahkemesi, Van'da iki kişinin gözaltında askerlerin işkencesine maruz kaldığı iddialarını haberleştirmelerinin ardından tutuklanan dört gazeteci arasında bulunan Cemil Uğur'un bireysel başvurusunda ihlal kararı verdi. AYM Birinci Bölümü 18 Ocak 2022 tarihli **kararında**, tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle Anayasanın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine oybirliğiyle karar verdi ve Uğur'a 67 bin 500 TL manevi tazminat ödenmesine karar verdi. Uğur, dava kapsamında "örgüt üyeliği" suçlamasıyla altı ay tutuklu kalmış, yargılama sonunda beraat etmişti.

Sedef Kabaş'ın tutukluluğa karşı tedbir başvurusu: Anayasa Mahkemesi, "Cumhurbaşkanına hakaret" ve "kamu görevlisine hakaret" suçlamalarıyla 22 Ocak'ta tutuklanan gazeteci Sedef Kabaş'ın "tedbir yoluyla derhal tahliye edilmesi" talebini reddetti. Medyaya yansıyan haberlere göre AYM, Kabaş'ın cezaevinde tutulmasının "yaşamına, maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik bir tehlike oluşturduğuna dair derhal tedbir kararı verilmesini gerektirir bir durum bulunmadığı" sonucuna vararak ret kararı verdi. Kabaş adına yapılan başvuruda Kabaş'ın tutuklanmasıyla kişi hürriyeti ve güvenliği ile ifade ve basın özgürlüğü haklarının ihlal edildiği de savunuldu. AYM, başvurunun bu kısmını esas yönünden inceleme yapılmak üzere daha sonra görüşecek.

Mehmet Güleş başvurusu: Rapora konu dönemde medyada çıkan haberlere göre, Anayasa Mahkemesi gazeteci Mehmet Güleş'in ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasıyla yaptığı bireysel başvuruyu **reddetti**. Kapatılan Dicle Haber Ajansı (DİHA) muhabiri olduğu dönemde Aralık 2016'da gözaltına alınıp tutuklanan Güleş, "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" suçlamalarıyla yargılandığı davada "örgüt üyeliği" suçlamasıyla verilen ve Yargıtay tarafından onanan 6 yıl 3 aylık hapis cezasının infazının tamamlanması üzerine 13 Ağustos 2021'de tahliye edilmişti. Güleş'in 2018 yılında yaptığı başvuruyu dört yıl sonra karara bağlayan AYM 7 Aralık 2021 tarihli kararında, yargılamada Anayasada öngörülen temel hak ve özgürlüklere yönelik bir müdahalenin olmadığını savundu.

Yargıtay Kararları

Evrensel'e verilen ceza bozuldu: *Evrensel* gazetesinde Mart 2016'da yayımlanan "Polis Nusaybin'de halkı taradı: 3 yaralı" başlıklı haber nedeniyle gazetenin o dönemki Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Çağrı Sarı ve İmtiyaz Sahibi Arif Koşar hakkında Türk Ceza Kanunu 301. madde uyarınca verilen beşer aylık hapis cezaları Yargıtay tarafından bozuldu. Karara karşı daha önce yapılan istinaf başvurusu reddedilmişti. *Evrensel*'in aktardığına göre, Yargıtay söz konusu suçun unsurlarının bulunmadığını belirterek mahkûmiyet kararının bozulmasına hükmetti. Yargıtay'ın bozma kararıyla birlikte yeniden yargılama yapılacak. Yeniden yargılamanın ilk duruşması 28 Haziran'da görülecek.

YARGISAL İHLALLER

Rakamlarla Gazeteci Yargılamaları: Davalar, Cezalar, Beraatlar

Gazetecilere yönelik yargılamalar 2022'nin ilk çeyreğinde de hız kesmeden devam etti. Yılın ilk üç ayında gazetecilerin sanık olarak yargılandığı toplam 101 dava görülürken bu davalarda beşi yabancı uyruklu 173 gazeteci hâkim karşısına çıktı. Karara bağlanan 16 davada toplam 20 gazeteci hakkında bir müebbet, 65 yıl 7 ay 27 gün hapis cezası, 42 bin 500 TL tazminat ve 7 bin 80 TL adli para cezası verildi. 17 gazeteci ise beraat etti.

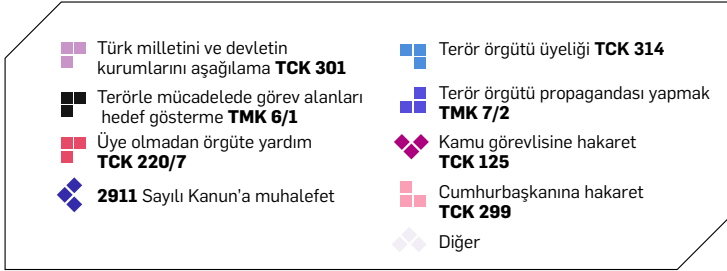
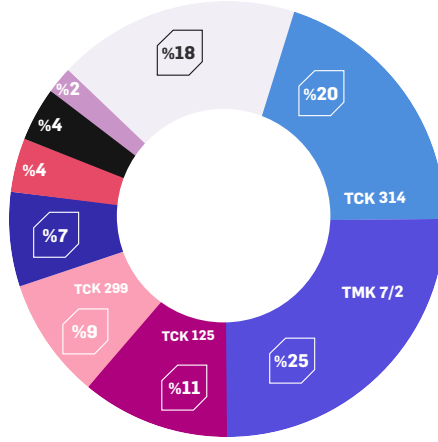
Aynı dönemde istinaf mahkemeleri olarak bilinen bölge adliye mahkemelerinde ise dört dava karara bağlandı. Bu davalarda yedi gazeteci hakkında önceden verilen toplam 30 yıl 11 günlük hapis cezaları ile bir gazeteci hakkında verilen beraat kararı onandı. Bir gazeteciye verilen 4 yıl 6 aylık hapis cezası ise cezanın yüksek olması ve yasal indirimin uygulanmaması nedeniyle bozuldu.

Yargılamalarda öne çıkan suçlamalara bakıldığında, terör suçlamaları, özellikle "terör örgütü propagandası yapmak" ve "terör örgütü üyeliği" suçlamalarının, önceki dönemlerde olduğu gibi başı çektiği görülüyor. Expression Interrupted tarafından yürütülen dava takip çalışmalarından elde edilen verilere göre, 2021'in ilk üç ayında ilk derece mahkemelerinde görülen davalarda 35 kez Terörle Mücadele Kanunu (TMK) 7/2 maddesinde düzenlenen "terör örgütü propagandası yapmak," 28 kez ise Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 314. maddesi uyarınca "terör örgütü üyeliği" suçlamaları kullanıldı. Gazetecilere ayrıca en az beş davada "üye olmadan terör örgütüne yardım etmek" (TCK 220/7), dört davada ise "terörle mücadelede görev alan görevlileri hedef göstermek" (TMK 6/1) suçlamaları yöneltildi.

Terör suçlamalarının ardından en sık kullanılan suçlamalar "kamu görevlisine hakaret" (TCK 125) ve "Cumhurbaşkanına hakaret" (TCK 299) oldu. Rapora konu dönemde görülen davaların 15'inde gazeteciler "kamu görevlisine hakaret," 12'sinde ise "Cumhurbaşkanına hakaret" ile suçlandı. Toplam 10 davada

gazeteciler “2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet” suçlamasıyla yargılanırken en az üçer davada ise “Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve Devletin yargı organlarını alenen aşağılamak” (TCK 301) suçlaması ve manevi tazminat talebiyle karşı karşıya kaldı.

Gazeteci davalarında en sık kullanılan suçlamalar

2022'nin rapora konu ilk çeyreğinde ayrıca altı gazeteci hakkında sekiz yeni dava açıldı.

Aynı dönemde en az iki gazeteci ise sanık olarak değil, maruz kaldığı ihlaller nedeniyle müşteki olarak hâkim karşısına çıktı.

Yargılamalarla ilgili ay bazlı istatistikler şöyle¹:

Ocak 2022

Ocak ayı içerisinde toplam 47 gazetecinin yargılandığı 34 dava görüldü. Davaların 28'i ileri tarihlere ertelenirken altısı sonuçlandı. Sonuçlanan davalarda üç gazeteci (Rojhat Doğru, Nazan Sala, Elif Çetiner) hakkında bir müebbet ve toplam 15 yıl 4 gün hapis cezası verilirken toplam altı gazeteci (Meşale Tolu, Kenan Kırkaya, Adnan Bilen, Cemil Uğur, Şehriban Abi, Zeynep Durgut) hakkında beraat kararı verildi. Bir gazeteci (İskender Kahraman) hakkındaki dava ise yetkisizlik kararı verilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildi.

2022 OCAK

Yargılanan gazeteci sayısı	47
Dava sayısı	34
Ertelenen dava sayısı	28
Sonuçlanan dava sayısı	6
Mahkûmiyet kararı verilen dava sayısı	3
Beraat kararı verilen dava sayısı	3
Yetkisizlik kararı verilen dava sayısı	1

İlk derece mahkemelerinde görülen davalarda mahkûmiyet alan gazetecilerden Galî Kurdistan TV eski kameramanı Rojhat Doğru, 6 Ocak günü görülen karar duruşmasında "devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak" suçlamasından müebbet,

¹ Üç aylık istatistiklerle aylık istatistikler arasındaki farklar aynı gazetecinin birden fazla davada yargılanması, bir davada birden fazla gazetecinin yargılanması ve bir davanın üç aylık süre içinde birden fazla duruşmasının görülmüş olmasından kaynaklanmaktadır.

“kasten öldürmeye teşebbüs” suçlamasından 10 yıl 10 ay, “örgüt propagandası” suçlamasından da 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırıldı. “Örgüt propagandası” için verilen hapis cezasının hükmünün açıklanmasını geriye bırakan mahkeme, Doğru hakkında yakalama emri çıkarılarak tutuklanmasına karar verdi.

Van'ın Çatak ilçesinde iki köylünün gözaltına alındığı ve ardından da işkence görüp helikopterden atıldığı iddiasının yer aldığı haberler sonrasında hakkında soruşturma başlatılıp tutuklanan gazeteci Nazan Sala, dört diğer gazeteciyle birlikte Van'da yargılandığı davada “örgüt propagandası” suçlamasıyla 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırıldı. Sala, hakkındaki “örgüt üyeliği” suçlamasından ise beraat etti.

Mezopotamya Ajansı eski Yazı İşleri Müdürü Elif Çetiner ise 19 Ocak'ta Hakkari'de görülen karar duruşmasında “kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları dinlemek veya kaydetmek” suçlamasıyla 1 yıl 8 ay 4 gün hapis cezasına çarptırıldı.

Ocak ayında verilen beraat kararlarının büyük çoğunluğu, Van'da biri daha sonra hayatını kaybeden iki köylüye gözaltında askerler tarafından işkence yapıldığı iddialarına dair haberlerin ardından gazeteciler Adnan Bilen, Cemil Uğur, Zeynep Durgut, Şehriban Abi ve Nazan Sala'ya yönelik açılan dava kapsamında verildi. 6 Ocak günü Van 5. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen karar duruşmasının sonunda mahkeme beş gazetecinin tamamının “örgüt üyeliği” suçlamasından beraatına hükmetti ancak Nazan Sala'ya “örgüt propagandası” suçlamasıyla ceza verdi.

Almanya vatandaşı gazeteci Meşale Tolu, İstanbul'da “terör örgütü propagandası yapmak” ve “terör örgütü üyeliği” suçlamalarından yargılandığı davada tüm suçlamalardan beraat etti. Tolu, dava kapsamında sekiz aya yakın süre tutuklu kalmıştı. Gazeteci Kenan Kırkaya ise Ankara'da “örgüt üyeliği” suçlamasıyla yargılandığı davada beraat etti.

Gazeteci İskender Kahraman'ın Hakkari'de "örgüt propagandası" suçlamasıyla yargılandığı davanın ilk duruşmasında mahkeme yetkisizlik kararı vererek dosyayı uyuşmazlık mahkemesine gönderdi.

Ocak ayında görülen 34 davada 16 kez "örgüt üyeliği," 11 kez "örgüt propagandası," dört kez "Cumhurbaşkanına hakaret," üç kez "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet," iki kez "üye olmadan örgüte yardım," iki kez de "kamu görevlisine hakaret" suçlamaları kullanıldı.

Aynı dönemde yine gazetecilerin sanık olarak yargılandığı bir dava ise istinaf mahkemesinde karara bağlandı. Davada beş gazeteci (Barış Pehlivan, Hülya Kılınç, Murat Ağirel, Ferhat Çelik, Aydın Keser) hakkında verilen mahkûmiyet kararları ile bir gazeteci (Barış Terkoğlu) hakkında verilen beraat kararı onandı. Libya'da hayatını kaybeden MiT görevlisine dair haber ve paylaşımlar nedeniyle açılan davanın Eylül 2020'de ilk derece mahkemesinde görülen karar duruşmasında Terkoğlu beraat ederken Pehlivan ve Kılınç "istihbarat faaliyeti ile ilgili bilgi ve belgeleri ifşa etmek" suçlamasıyla 3 yıl 9 ay; Keser, Çelik ve Ağirel ise 4 yıl 8 ay 7'şer gün hapis cezasına çarptırılmıştı. 28 Ocak tarihli istinaf kararının ardından cezası kesinleşen gazetecilerden Murat Ağirel, Barış Terkoğlu ve Hülya Kılınç cezaevine girdi. Ağirel ve Terkoğlu denetimli serbestlik kapsamında aynı gün, Kılınç ise ertesi gün tahliye edildi.

Şubat 2022

Şubat ayında ilk derece mahkemelerinde toplam 109 gazetecinin yargılandığı 42 dava görüldü. Davaların 29'u ertelenirken 13'ü ise karara bağlandı. Altı davada toplam altı gazeteci (Mehmet Şahin, Selda Manduz, Berivan Altan, Durket Süren, Deniz Yücel, Rasim Ozan Kütahyalı) hakkında toplam 16 yıl 4 ay 22 gün hapis cezası, 7 bin 80 TL adli para cezası ve 12 bin 500 TL manevi tazminata hükmedildi. Yedi davada ise toplam sekiz gazeteci (Buse Söğütlü, Aslı Erdoğan, Ruken Demir, Ömer Ağın, Gökhan Bıçıcı, Caner Taşpınar, Sema Karakurt, Eylem Sonbahar) hakkında beraat kararı verildi.

2022 ŞUBAT

Yargılanan gazeteci sayısı	109
Dava sayısı	42
Ertelenen dava sayısı	29
Sonuçlanan dava sayısı	13
Mahkûmiyet kararı verilen dava sayısı	6
Beraat kararı verilen dava sayısı	7
Yeni dava sayısı	4

Beraat eden gazetecilerden Buse Söğütlü “terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek” suçlamasıyla İstanbul’da; *Özgür Gündem* Yayın Danışma Kurulu üyesi Aslı Erdoğan “örgüt propagandası” suçlamasıyla İstanbul’da; *Özgür Gündem* yazarı Ömer Ağın “örgüt üyeliği” suçlamasıyla Diyarbakır’da; gazeteci Ruken Demir “örgüt üyeliği” suçlamasıyla İzmir’de; Odatv editörü Caner Taşpınar “kamu görevlisine hakaret” suçlamasıyla İstanbul’da; Dokuz8 Haber Genel Yayın Yönetmeni Gökhan Biçici “Cumhurbaşkanına hakaret” suçlamasıyla İstanbul’da; muhabirler Sema Karakurt ve Eylem Sonbahar ise “2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet” suçlamasıyla Antalya’da yargılanıyordu.

Davaları mahkûmiyet kararıyla sonuçlanan gazetecilerden Diyarbakır’da yargılanan *Xwebun* gazetesi yazarı Mehmet Şahin, “örgüt üyeliği” suçlamasıyla 6 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırıldı. Kars’ta yargılanan gazeteci Selda Manduz “örgüt propagandası” suçlamasıyla 1 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırılırken Mersin’de yargılanan Berivan Altan’a “örgüt üyeliği” suçlamasıyla 6 yıl 3 ay, “örgüt propagandası” suçlamasıyla da 10 ay hapis cezası verildi. 10 ay cezada hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildi. Diyarbakır’da “örgüte üye olmadan yardım” ve “örgüt propagandası” suçlamalarıyla yargılanan gazeteci Durket Süren ise ilk suçlamadan beraat ederken “örgüt propagandası” suçundan 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezasına

çarpıtıldı, hükmün açıklanması geri bırakıldı.

Die Welt Türkiye eski muhabiri Deniz Yücel, İstanbul Başsavcı Vekili Hasan Yılmaz'a hakaret ettiği suçlamasıyla yargılandığı davada 7 bin 80 TL adli para cezasına çarptırıldı. Gazeteci Rasim Ozan Kütahyalı ise CHP Milletvekili Dursun Çiçek tarafından açılan davada Çiçek'e 12 bin 500 TL manevi tazminat ödemeye mahkûm edildi.

Şubat ayında görülen 42 davada 14 kez "örgüt propagandası," 12 kez "örgüt üyeliği," yedi kez "kamu görevlisine hakaret," beş kez "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet," dört kez "Cumhurbaşkanına hakaret," üçer kez de "üye olmadan örgüte yardım" ve "suçu ve suçluyu övme" (TCK 215) suçlamaları kullanıldı. Üç davada ise gazeteciler tazminat talebiyle yargılandı.

Şubat ayında, istinaf mahkemelerinde gazetecilerin sanık olarak yargılandığı iki davada daha önce verilen mahkûmiyet kararları onandı; bir davada ise mahkûmiyet kararının bozulmasıyla yeniden yargılamanın yolu açıldı. Haklarındaki mahkûmiyet kararları onanan gazetecilerden *Evrensel* eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Cem Şimşek "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla 11 ay 20 gün, gazeteci Mazlum Dolan ise "örgüt üyeliği" suçlamasıyla 7 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırılmıştı. Gazeteci Ertuğrul Mavioğlu'nun yönetmen Çayan Demirel'le birlikte *Bakur* filmi nedeniyle yargılanıp "örgüt propagandası" suçlamasıyla 4 yıl 6'şar ay hapis cezasına çarptırıldığı davada verilen karar ise verilen cezanın fazla olması ve indirim uygulanmaması nedeniyle istinafta bozuldu. Dava Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesinde yeniden görülecek.

Aynı dönemde ayrıca üç gazeteci (Sedef Kabaş, Metin Cihan, Sedat Yılmaz) hakkında dört yeni dava açıldı. Sedef Kabaş hakkında 14 Ocak'ta Tele1 TV yayınında söylediği bir atasözü nedeniyle hem "Cumhurbaşkanına hakaret" ve "kamu görevlisine hakaret" suçlamalarıyla hapis istemiyle hem de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 250 bin TL manevi tazminat talebiyle iki ayrı dava açıldı. Kabaş, "Cumhurbaşkanına hakaret" soruşturması kapsamında 22 Ocak tarihinde tutuklandı. Dosyayla ilgili iddianame Şubat ayında tamamlandı.

Gazeteci Metin Cihan'a ise bir sosyal medya paylaşımı nedeniyle Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak'ın şikayetiyle İstanbul 36. Asliye Ceza Mahkemesinde dava açıldı. Cihan'ın "kamu görevlisine hakaret" suçlamasıyla yargılandığı davanın ilk duruşmasınının 28 Nisan'da görülmesi kararlaştırıldı. Diğer bir dava da "Bayraktar SİHA'lar hangi ülkeye nasıl satılıyor" başlıklı haber nedeniyle Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın damadı ve Baykar Savunma Teknik Müdürü Selçuk Bayraktar tarafından gazeteci Sedat Yılmaz ve *Yeni Yaşam* gazetesi hakkında açıldı. Bayraktar, Bakırköy 14. Asliye Hukuk Mahkemesinde görülecek dava kapsamında 150 bin TL tazminat talebinde bulunuyor.

Mart 2022

Mart ayında görülen 36 davada toplam 50 gazeteci yargılandı. Bu davaların 26'sı ileri tarihlere ertelenirken 10'u sonuçlandı. Sonuçlanan yedi davada 10 gazeteci (Ahmet Altan, Yasemin Çongar, Yıldırım Oğur, Mehmet Baransu, Sedef Kabaş, Ahmet Kanbal, Sultan Eylem Keleş, Zekine Türkeri, Çetin Yılmaz, Çiğdem Toker) hakkında toplam 34 yıl 3 ay 1 gün hapis cezası ve 30 bin TL tazminata hükmedilirken üç davada ise toplam üç gazeteci (Ahmet Kanbal, Namık Koçak ve Ertürk Yılmaz) hakkında beraat kararı verildi.

2022 MART

Yargılanan gazeteci sayısı	50
Dava sayısı	36
Ertelenen dava sayısı	26
Sonuçlanan dava sayısı	10
Mahkûmiyet kararı verilen dava sayısı	7
Beraat kararı verilen dava sayısı	3
Yeni dava sayısı	4

Beraat eden gazetecilerden Mezoptamya Ajansı muhabiri Ahmet Kanbal Mardin'de "kamu görevlisine hakaret" suçlamasıyla; gazeteci Namık Koçak İstanbul'da "örgüt propagandası" suçlamasıyla; Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Ertürk Yılmaz ise İzmir'de "örgüt propagandası" suçlamasıyla yargılanıyordu.

Hakkında hapis cezası verilen gazetecilerden *Taraf* gazetesi muhabiri Mehmet Baransu, "devletin güvenliğine ilişkin belgeleri temin etme" suçlamasıyla altı yıl, "devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama" suçlamasıyla da yedi yıl olmak üzere toplam 13 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Aynı davada yargılanan gazetenin eski yöneticileri Yasemin Çongar, Ahmet Altan ve Yıldırım Oğur'un ise "devletin güvenliğine ilişkin belgeleri temin etme" suçundan 3 yıl 4 ay hapisle cezalandırılmasına karar verildi. Davada böylece dört gazeteci hakkında toplam 26 yıl 4 ay hapis cezasına hükmedilmiş oldu.

Tele1 TV yayınında 14 Ocak akşamı katıldığı bir programdaki ifadeleri nedeniyle 22 Ocak günü gözaltına alınıp tutuklanan gazeteci Sedef Kabaş, "Cumhurbaşkanına hakaret" ve "kamu görevlisine hakaret" suçlamalarıyla açılan davanın 11 Mart'ta görülen ilk duruşmasında 2 yıl 4 ay hapis cezasına çarptırıldı. Kabaş, "kamu görevlisine hakaret" suçlamasından ise beraat etti.

Aydın'da yargılanan Mezopotamya Ajansı muhabiri Ahmet Kanbal, "terörle mücadelede görev almış kişileri hedef gösterme" suçlamasıyla 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırılırken "kamu görevlisine hakaret" suçlaması yönünden beraat etti. "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla İzmir'de yargılanan gazeteci Sultan Eylem Keleş ise 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezasına çarptırıldı, hükmün açıklanması geri bırakıldı. Zekine Türkeri ve Çetin Yılmaz ise "örgüt propagandası" suçlamasıyla 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezasına çarptırıldı. Türkeri İstanbul'da, Yılmaz ise Manisa'da yargılanıyordu.

Sözcü gazetesi yazarı Çiğdem Toker ise yöneticiliğini Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın damadı Selçuk Bayraktar'ın yaptığı T3 Vakfının açtığı davada 30 bin TL tazminat ödemeye mahkûm edildi.

Mart ayında görülen davalarda 11 kez “örgüt propagandası,” beş kez “örgüt üyeliği,” yedi kez “kamu görevlisine hakaret,” beş kez “Cumhurbaşkanına hakaret,” üçer kez de “Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve Devletin yargı organlarını alenen aşağılamak” (TCK 301) ve “2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet” suçlamaları kullanıldı.

Yine Mart ayında gazetecilerin uğradıkları ihlaller nedeniyle şikayetçi olduğu en az iki dava görüldü. Gazeteci Levent Gültekin'e geçen yıl Mart ayında düzenlenen saldırıya ilişkin görülen davada mahkeme iki sanık hakkında “kasten yaralama” suçundan 1 yıl 2'şer ay hapis cezasına hükmetti. Ancak sanıkların “sosyal ilişkileri ve cezanın geleceklere üzerindeki olası etkilerini” göz önüne alan mahkeme cezayı 11 ay 20'şer güne indirdi ve hükmün açıklamasını geri bıraktı. Karar, sanıkların cezaevine girmeyecekleri anlamına geliyor. Gazeteci Beyza Kural'ın 2015'te haber takibi esnasında maruz kaldığı polis şiddetiyle ilgili Anayasa Mahkemesinden çıkan ihlal kararının ardından üç polis hakkında “iş ve çalışma hürriyetinin ihlali” suçlamasıyla açılan davanın görülmesine ise İstanbul'da devam edildi. Davada, sanık polislerden N.D.'nin savunması dördüncü duruşma öncesinde dosyaya girdi. N.D.'nin savunması görev nedeniyle Diyarbakır'da bulunması nedeniyle SEGBİS aracılığıyla alındı.

Aynı dönemde en az dört gazeteci (Mehmet Arslan, Metin Cihan, Nurcan Yalçın, Şirin Payzın) hakkında ise dört yeni dava açıldı. İktidara yakınlığıyla bilinen Türkiye Gençlik Vakfının (TÜGVA) devletin çeşitli kurumlarındaki kadrolaşma çabalarını gösteren belgeleri sosyal medya üzerinden yayımlayan gazeteci Metin Cihan hakkında zincirleme şekilde “kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirme veya yayma” suçundan üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası talebiyle dava açıldı. Davanın ilk duruşması 18 Mart 2022 tarihinde İstanbul 22. Asliye Ceza Mahkemesinde görüldü.

Gazeteci Şirin Payzın ve Halk TV hakkında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın damadı ve Baykar Savunma Teknik Müdürü Selçuk Bayraktar tarafından 150 bin TL'lik manevi tazminat davası

açıldı. Payzın'ın, Halk TV'de yayımlanan 16 Şubat 2022 tarihli bir programda program konusuna İHA ve SİHA üreten Baykar Teknolojiye ilişkin sorduğu sorular dava konusu edildi.

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen bir soruşturma kapsamında 4 Şubat 2022 günü evine yapılan baskınla gözaltına alınan ve 7 Şubat'ta serbest bırakılan gazeteci Nurcan Yalçın hakkında ise "örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme" suçlamasıyla iddianame hazırlandı. İddianame Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. Davanın ilk duruşması 17 Mayıs'ta görülecek. Kapatılan Dicle Haber Ajansı (DİHA) muhabiri Mehmet Arslan hakkında da bazı haberleri ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle "örgüt propagandası" suçlamasıyla iddianame hazırlandı. İddianame, Erzurum 3. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

Gözaltı ve Soruşturmalar

Rapora konu Ocak, Şubat ve Mart aylarında toplam 16 gazeteci gözaltına alındı (Ferhat Çelik, Yedigöller Aygün, Tuba Apaydın, Fatih Yaşlı, Can Uğur, Aytaç Öztürk, Nurcan Yalçın, Hacı Boğatekin, Nişmiye Güler, Vildan Atmaca, Zeynep Durgut, Tankut Serttaş, Hayri Tunç, Ertuğ Bozkurt, Mikail Barut, Emre Orman). Üç gazeteci haber takibi esnasında, 13 gazeteci ise haklarında açılan soruşturmalar nedeniyle gözaltına alındı.

Mezopotamya Ajansı Yazı İşleri Müdürü **Ferhat Çelik**, bir günde iki kez gözaltına alındı. Çelik, Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "örgüt propagandası" iddiasıyla başlatılan soruşturma kapsamında İstanbul'da 4 Ocak 2022 akşam saatlerinde gözaltına alındı. 5 Ocak günü Çağlayan'daki İstanbul Adliyesinde SEGBİS ile Gaziantep'teki savcıya verdiği ifadenin ardından yurt dışına çıkış yasağı konularak serbest bırakıldı. Ancak Çelik, serbest bırakılmasının ardından Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen bir başka soruşturma gerekçesiyle ikinci kez gözaltına alındı. Şişli İlçe Emniyet Müdürlüğünde, Ankara Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığının talebiyle açılan soruşturma kapsamında ifade veren Çelik, ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

Akademisyen ve köşe yazarı **Fatih Yaşlı**, bir sosyal medya paylaşımı nedeniyle açılan soruşturmada 10 Ocak 2022 tarihinde Ankara'da gözaltına alındı. Yaşlı, ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

BirGün gazetesi çalışanı gazeteci **Can Uğur**, 18 Ocak 2022 tarihinde İstanbul'daki Sabiha Gökçen Havalimanında "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla açılan soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Uğur, karakoldaki işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Cumhuriyet Savcısı Onur Özgül'ün Zonguldak kent merkezinde yaptığı trafik kazasının ajanslar tarafından yayımlanan haberini sosyal medya hesabında paylaşan gazeteci **Aytaç Öztürk** gözaltına alındı. Öztürk, ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

Gazeteci **Nurcan Yalçın**, 4 Şubat 2022 günü sabah saatlerinde Diyarbakır'daki evine yapılan polis baskınıyla gözaltına alındı. Hakkındaki dosyaya gizlilik kararı getirilen gazeteci Yalçın, adli kontrol tedbiriyle serbest bırakıldı.

Adıyaman'da yayın yapan *Gerger Fırat* gazetesi İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni **Hacı Boğatekin**, 28 Ağustos 2021 tarihinde Facebook'ta İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında yaptığı bir paylaşım nedeniyle açılan soruşturma kapsamında 4 Şubat 2022 tarihinde gözaltına alındı. "Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik" iddiasıyla gözaltına alınan Boğatekin, savcılık tarafından ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı.

Jin News muhabiri **Nişmiye Güler**, Bismil Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" iddialarıyla açılan soruşturma kapsamında 2 Şubat 2022 sabah saatlerinde İstanbul'daki evinden gözaltına alındı. Güler, savcılık ifadesinin ardından yurt dışına çıkış yasağı ve ayda iki defa imza verme şeklinde adli kontrol uygulanması şartıyla serbest bırakıldı.

Kanun Hükmünde Kararname ile kapatılan *Gazete Şujin*'in eski muhabiri **Vildan Atmaca**, 2015 ve 2016 yıllarında yaptığı haberler nedeniyle hakkında açılan soruşturma kapsamında, 15 Şubat 2022

günü İstanbul'daki evine yapılan polis baskınıyla gözaltına alındı. Atmaca, bir hafta gözaltı süresinin ardından çıkarıldığı Sulh Ceza Hakimliğince adli kontrol tedbirıyla serbest bırakıldı.

Mezopotamya Ajansı muhabiri **Zeynep Durgut**, Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan bir soruşturma kapsamında 14 Şubat 2022 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde bulunan evine yapılan polis baskınıyla gözaltına alındı. Durgut, sorgusunun ardından yurt dışına çıkış yasağı tedbiri ile serbest bırakıldı.

Gazeteci **Hayri Tunç**, 20 Mart 2022 tarihinde İstanbul Yenikapı'daki Nevruz kutlamasını takip ettiği sırada gözaltına alındı. Tunç'un sosyal medya paylaşımları ve gazetecilik faaliyetleri nedeniyle açılan iki ayrı soruşturma kapsamında gözaltına alındığı öğrenildi. Tunç, soruşturmalardan birinde hâkimlik sorgusunun ardından serbest bırakıldı. Diğerinde ise savcılık, Tunç hakkında hazırlanan Emniyet fezlekesinde yer verilen unsurların gazetecilik faaliyeti kapsamında olduğuna hükmederek takipsizlik kararı verdi.

Gazeteciler **Ertuğ Bozkurt** ve **Mikail Barut** Diyarbakır'da 20 Mart 2022 günü sabah saatlerinde düzenlenen polis baskınlarında gözaltına alındı. İsimsiz ihbar sonucu 21 Mart'ta kutlanan Nevruz günü "olay çıkaracakları" iddiasıyla gözaltına alınan gazeteciler üç gün boyunca gözaltında tutulduktan sonra savcılık talimatıyla serbest bırakıldı.

Gazeteci **Emre Orman**, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "örgüt üyeliği" suçlamasıyla yürütülen soruşturma kapsamında, İstanbul'un Ataşehir ilçesindeki evine düzenlenen polis baskınıyla 30 Mart 2022 tarihinde gözaltına alındı. 1 Nisan'da adliyeye götürülen Orman, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Haber takibi esnasında gözaltına alınan gazetecilerden Gazete Karınca muhabiri **Yadigar Aygün** ve Yeni Demokrasi muhabiri **Tuba Apaydın**, üniversite öğrencisi Enes Kara'nın intiharının ardından İstanbul Taksim'de 14 Ocak 2022 akşam saatlerinde üniversite öğrencileri tarafından düzenlenen protesto eylemini takip ederken gösteriye müdahale eden polis tarafından gözaltına alındı. Sendika.

Org muhabiri **Tankut Serttaş** ise Ankara'da 8 Mart Dünya Kadınlar Günü mitingine çağrı amacıyla yapılan basın açıklamasını takip ettiği sırada polisler tarafından gözaltına alındı.

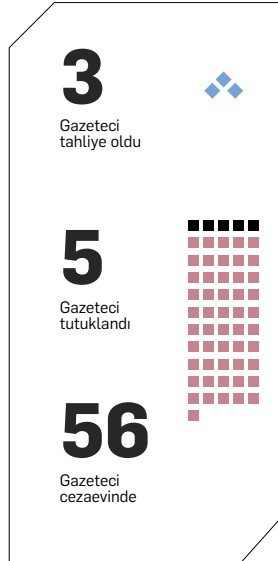
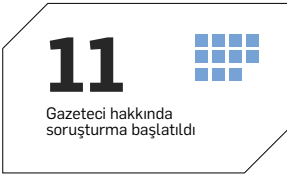
2022 yılının rapora konu ilk çeyreğinde en az 11 gazeteci hakkında ise soruşturma açıldı (Bahattin Seçilir, Özgür Boğatekin, Sevda Karaca, Canan Kaya, Ferhat Çelik, Yağız Barut, Pınar Gayıp, Ferhat Parlak, Rabia Önver, Ahmet Kanbal, Mazlum Engindeniz). Dokuz gazeteci hakkında önceki dönemlerde başlatılan altı soruşturmada ise takipsizlik kararı verildi.

- Deniz Poyraz'ın yaşamını yitirdiği HDP İzmir il binasına yönelik saldırıyı gerçekleştiren Onur Gencer hakkında yayımlanan bir haber nedeniyle *Halkın Günü* Yazı İşleri Müdürü **Bahattin Seçilir** hakkında soruşturma başlatıldı.
- *Gerger Fırat* gazetesi Haber Müdürü **Özgür Boğatekin**, hakkında yapılan isimsiz bir ihbar sonrası "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla ifade vermek üzere Emniyete çağrıldı. 1 Şubat 2022 tarihinde Gerger İlçe Emniyet Amirliğine giderek ifade veren Boğatekin'e sosyal medya paylaşımları soruldu.
- *Evensel* gazetesi yazarı **Sevda Karaca**, Jandarma Genel Komutanlığı Komutan Yardımcısı Korgeneral Musa Çitil'in şikâyeti üzerine "terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek", "kamu görevlisine alenen hakaret ve iftira" ve "örgüt propagandası" iddialarıyla Aydın Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında ifadeye çağrıldı.
- Gazeteci **Canan Kaya**, Demirören grubunun suç duyurusu üzerine 31 Ocak 2022 tarihinde kapısına gelen iki polis memuru tarafından ifadeye çağrıldı.
- Mezopotamya Ajansında Ekim 2021'de yayımlanan "Polisin taradığı aracın görüntüleri ortaya çıktı" başlıklı haber nedeniyle ajansın Yazı İşleri Müdürü **Ferhat Çelik** hakkında soruşturma başlatıldı.

- İz Gazete Yazı İşleri Müdürü **Yağız Barut**, eşi ve çocuğuna şiddet iddiasıyla yargılanan hâkim Hacım Çiftçi'nin mahkeme tarafından verilen uzaklaştırma kararına uymaması ile ilgili haber nedeniyle Çiftçi'nin şikayetiyle açılan soruşturmada ifadeye çağrıldı.
 - ETHA muhabiri **Pınar Gayıp** hakkında yaptığı haberler ve sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek iki ayrı soruşturma açıldı.
 - Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde kapağı olmayan kanalizasyon çukuruna düşerek yaralanan çocuğun haberini yapan gazeteci **Ferhat Parlak** hakkında, belediyeye atanan kayyumun şikâyeti üzerine "hakaret" ve "hedef gösterme" iddialarıyla soruşturma açıldı.
 - Jin News muhabiri **Rabia Önver** hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek soruşturma açıldı. Hakkâri Yüksekova Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından açılan soruşturma kapsamında Yüksekova TEM Büro Amirliğine çağrılan Önver, ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı.
 - Mezopotamya Ajansı muhabiri **Ahmet Kanbal** hakkında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek "halkı kin ve düşmanlığa tahrik" iddiasıyla soruşturma açıldı. Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında Mardin İl Emniyet Müdürlüğünde ifadesi alınan Kanbal, ifade işlemlerinin ardından emniyetten ayrıldı.
 - Mezopotamya Ajansı muhabiri **Mazlum Engindeniz** hakkında açılan bir soruşturma kapsamında ifade verdi. Yüksekova Cumhuriyet Başsavcılığının "örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla yürüttüğü soruşturma kapsamında ifadeye çağrılan Engindeniz'e, yaptığı haberler ve sosyal medya paylaşımları soruldu.
- Öte yandan, Mezopotamya Ajansı Yazı İşleri Müdürü **Ferhat Çelik** hakkında, ajansta Ağustos-Eylül 2020 tarihleri arasında yayımlanan bazı haberler nedeniyle Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla başlatılan soruşturmada ise takipsizlik kararı verildi.

Diyarbakır merkezli olarak yürütülen Demokratik Toplum Kongresi soruşturması kapsamında İzmir'de 5 Mayıs 2021 tarihinde gözaltına alınan Pir Haber Ajansı muhabiri **Ersin Özgül** hakkında "örgüt üyeliği" iddiasıyla yürütülen soruşturmada takipsizlik kararı verilirken, haber takibi esnasında gözaltına alınan Mezopotamya Ajansı muhabirleri **Mahmut Altıntaş** ve **Enes Sezgin** hakkında "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etmek" suçlamasıyla başlatılan soruşturmada da suçun yasal unsurlarının oluşmadığı belirtilerek takipsizlik kararı verildi.

Nusaybin'de aralarında askerlerin de olduğu dokuz kişinin "rüşvet ve göçmen kaçakçılığı" iddialarıyla tutuklanmasını haberleştiren gazeteciler **Ahmet Kanbal**, **Merdan Yanardağ** ve **Murat Taylan** hakkında başlatılan soruşturmada; Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Rosa Kadın Derneğine yönelik başlatılan soruşturma kapsamında 14 Temmuz 2020'de gözaltına alınan Mezopotamya Kadın Gazeteciler Platformu Sözcüsü ve Jin News editörü **Ayşe Güney** hakkında yürütülen soruşturmada; ve Mezopotamya Ajansı muhabiri **Emrullah Acar** hakkında Malatya Cumhuriyet Başsavcılığınca "örgüt üyeliği" iddiası ile yürütülen soruşturmada da takipsizlik kararları verildi.

Tutuklamalar ve Tahliyeler

Rapora konu yılın ilk üç aylık döneminde, bir yandan cezaevindeki gazeteci sayısındaki düşüş trendi devam ederken bir yandan da yeni tutuklamalar yaşandı. Sene başında Expression Interrupted tarafından 58 olarak kaydedilen cezaevindeki gazeteci sayısı Mart ayı sonu itibarıyla 56 oldu.

Gazeteci Sedef Kabaş, 14 Ocak'ta Tele1 TV'de katıldığı bir programdaki ifadeleri nedeniyle 22 Ocak tarihinde sabaha karşı evinde polis tarafından gözaltına alındı. "Cumhurbaşkanına hakaret" etmekle suçlanan Kabaş, aynı gün tutuklanarak cezaevine gönderildi. Kabaş hakkında daha sonra "Cumhurbaşkanına hakaret" ve "kamu görevlisine hakaret" suçlamalarıyla dava açıldı. Davanın 11 Mart'ta görülen ilk duruşmasının sonunda mahkeme, Kabaş'a "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla 2 yıl 4 ay hapis cezası verdi ancak Kabaş'ın tutuklulukta geçirdiği süreyi esas alarak tahliyesine hükmetti. Kabaş, bakanlar Adil Karaismailoğlu ve Süleyman Soylu'ya yönelik "hakaret" suçlamalarından ise beraat etti.

Ocak ayı içerisinde ayrıca, kapatılan *Zaman* gazetesi ve Cihan Haber Ajansı editörü Recai Morkoç'un Edirne'de tutuklanarak cezaevine gönderildiği haberlere yansdı. Daha önce "örgüt üyeliği" suçlamasıyla 6 yıl 3 ay hapis cezası alan ve 16 ay cezaevinde kalan Morkoç'un cezasının Yargıtay tarafından da onandığı, Morkoç'un yasa dışı yollarla Yunanistan'a geçmeye çalışırken gözaltına alındığı bildirildi.

Gazeteciler Barış Pehlivan, Murat Ağirel ve Hülya Kılınç, Libya'da hayatını kaybeden MİT mensubunun cenazesi hakkındaki haber ve paylaşımları nedeniyle yargılandıkları davada verilen cezaların kesinleşmesi üzerine 15 Şubat 2022 günü tutuklanarak cezaevine gönderildi. Pehlivan ve Ağirel aynı gün, geceyi cezaevinde geçiren Hülya Kılınç ise 16 Şubat günü denetimli serbestlikle tahliye edildi.

Rapora konu dönemde ayrıca cezaevinde bulunan üç gazetecinin tahliye olduğu öğrenildi. Ağustos 2016'dan beri cezaevinde bulunan kapatılan *Zaman* gazetesi muhabiri Ayşenur Parıldak, cezasının

infazının tamamlamasının ardından 18 Mart 2022'de tahliye edildi. Parıldak, Mart 2021'de denetimli serbestlik hakkı kazanmış ancak avukatının bu yöndeki başvuruları reddedilmişti. Parıldak'ın yargılama süreciyle ilgili ayrıntılı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Ağustos 2016'da tutuklanan TRT Radyo yayın şefi Ali Yüce ile Aralık 2009'da tutuklanan Özgür Halk dergisi editörü Yılmaz Kahraman'ın ise farklı tarihlerde tahliye oldukları öğrenildi.

Yargılamalarda Neler Oldu?

Rapora konu olan Ocak, Şubat ve Mart aylarında görülen davalarda öne çıkan gelişmelerden bazıları şöyle:

Taraf davasında 4 gazeteciye toplam 26 yıl hapis cezası: Kapatılan *Taraf* gazetesinin eski yöneticileri Ahmet Altan, Yasemin Çongar, Yıldırım Oğur ve muhabir Mehmet Baransu ile gazeteci Tuncay Opçin'in "Egemen Harekât Planı" adlı Genelkurmay'a ait gizli belgeyi gazetede yayımladıkları iddiasıyla yargılandıkları dava, 39. duruşmanın sonunda [karara bağlandı](#).

Dava kapsamında Mart 2015'ten beri tutuklu bulunan Baransu ve avukatı, soruşturmanın genişletilmesine yönelik taleplerinin mahkeme heyeti tarafından reddedilmesi üzerine esas hakkındaki savunmalarını yapmadan salondan ayrıldı. Baransu ve avukatının yokluğunda kararını açıklayan mahkeme, Baransu'yu "devletin güvenliğine ilişkin belgeleri temin etme" suçlamasıyla 6 yıl, "devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama" suçlamasıyla da 7 yıl olmak üzere toplam 13 yıl hapis cezasına çarptırdı. Cezada indirimle gidilmedi. "Devletin güvenliğine veya iç veya dış siyasal yararlarına ilişkin belge veya vesikaları kısmen veya tamamen yok etme, tahrip etme, bunlar üzerinde sahtecilik yapma, hileyle alma veya çalma" suçundan Baransu'nun beraatına karar veren mahkeme, "örgüt üyeliği" suçlaması yönünden ise davanın reddine karar verdi.

Çongar, Altan ve Oğur'un "devletin güvenliğine ilişkin belgeleri temin etme" suçundan 3 yıl 4 ay hapisle cezalandırılmasına karar veren

mahkeme, üç gazetecinin diğer suçlar yönünden ise beraatlarına hükmetti. Hakkında yakalama kararı bulunan ve duruşmalara katılmayan Opçin'in dosyasının ayrılmasına karar veren mahkeme ayrıca sanıklardan ayrı ayrı 10 bin 250 TL alınarak katılanlar Çetin Doğan, İzzet Ocak, Kadir Sağdıç, Nedim Ulusan, Suat Aydın'a verilmesine hükmetti.

Sedef Kabaş “Cumhurbaşkanına hakaret” etmekten tutuklandı:

Tele 1 TV'de katıldığı bir programdaki ifadeleri gerekçe gösterilerek 22 Ocak 2022 tarihinde tutuklanan gazeteci Sedef Kabaş, “Cumhurbaşkanına hakaret” ve “kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret” suçlamalarıyla yargılandığı davanın ilk duruşmasında **tahliye edildi**. “Cumhurbaşkanına hakaret” suçundan 2 yıl 4 ay hapis cezasına mahkûm edilen Kabaş, bakanlar Adil Karaismailoğlu ve Süleyman Soylu'ya “hakaret” suçlamalarından ise beraat etti.

Kabaş, 14 Ocak'ta katıldığı televizyon programında “Şu meşhur bir söz vardır; ‘Taçlanan baş akıllanır’ diye. Ama görüyoruz ki gerçek değil. Ya da tam tersi bir söz vardır. Hadi onu söylemeyeyim, büyükbaş hayvan diyeyim. Büyükbaş bir hayvan bir saraya girdiği zaman o kral olmaz, o saray ahır olur, denir” demişti. Bu sözleri nedeniyle 22 Ocak 2022 tarihinde sabaha karşı evine yapılan polis baskınıyla gözaltına alınan Kabaş, aynı gün içinde tutuklanarak cezaevine gönderilmişti.

İşkence iddialarını haberleştirdikleri için yargılanan beş gazeteci

beraat etti: Van'ın Çatak ilçesinde askerler tarafından gözaltına alınan köylüler Servet Turgut ve Osman Şiban'ın işkenceye maruz bırakılarak helikopterden atılması iddialarını haberleştiren Mezopotamya Ajansı muhabirleri Adnan Bilen, Cemil Uğur ve Zeynep Durgut ile Jin News muhabiri Şehriban Abi ve serbest gazeteci Nazan Sala hakkında açılan dava dördüncü duruşmasında sonuçlandı. Dava sonunda Bilen, Uğur, Durgut ve Abi beraat ederken Sala “örgüt üyeliği” suçlamasından beraat etti ancak “örgüt propagandası” suçlamasıyla 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırıldı. Mahkeme, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verdi. Bilen, Uğur, Abi ve Sala, 9 Ekim 2020'de tutuklanmış ve altı ay sonra görülen ilk duruşmalarında tutuksuz yargılanmak üzere adli kontrol

ve yurt dışına çıkış yasağı ile tahliye edilmişlerdi. Durgut da aynı soruşturma kapsamında gözaltına alınıp adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

Cezaları onandığı için hapse giren Barış Pehlivan, Murat Ağirel ve Hülya Kılınç tahliye edildi:

İstinaf mahkemesi, Libya'da hayatını kaybeden MİT mensubunun cenazesi hakkındaki haber ve paylaşımları nedeniyle MİT mensubunu "ifşa ettikleri" suçlamasıyla yargılanan gazeteciler Barış Pehlivan, Hülya Kılınç, Murat Ağirel, Aydın Keser ve Ferhat Çelik hakkında verilen hapis cezalarını onadı. Pehlivan, Kılınç ve Ağirel, cezaların kesinleşmesi üzerine 15 Şubat 2022 günü tutuklanarak cezaevine **gönderildi**. Pehlivan ve Ağirel, Bakırköy İnfaz Hakimliğinin denetimli serbestlik kararıyla aynı gün tahliye olurken geceyi cezaevinde geçiren Kılınç, 16 Şubat günü öğle saatlerinde yine denetimli serbestlikle tahliye edildi.

Davanın Eylül 2020'de görülen **karar duruşmasında** mahkeme, MİT Kanununun 27. maddesindeki "istihbarat faaliyeti ile ilgili bilgi ve belgeleri ifşa etmek" suçundan Pehlivan ve Kılınç'a 3 yıl 9 ay; Keser, Çelik ve Ağirel'e 4 yıl 8 ay 7'şer gün hapis cezası vermişti. Terkoğlu ise beraat etmişti.

Rojhat Doğru müebbet hapis cezasına çarptırıldı: Galî Kurdistan TV eski kameramanı Rojhat Doğru hakkında, 6-8 Ekim 2014 Kobani protestolarını takip etmesi, cezaevindeki eski oda arkadaşlarına para göndermesi ve sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek "devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak," "kasten öldürmeye teşebbüs, "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" suçlamalarıyla Diyarbakır'da açılan dava karara bağlandı. Oy çokluğuyla alınan kararda mahkeme, "devletin birliğini ve bütünlüğünü bozma" suçundan müebbet hapsine hükmettiği Doğru'yu, "kasten öldürmeye teşebbüs" suçundan ise 10 yıl 10 ay hapse mahkûm etti. "Örgüt propagandası yapmak" suçundan da 1 yıl 3 ay hapis cezası veren mahkeme, bu hükmün açıklanmasını geriye bıraktı. Hükmüle beraber Doğru'nun tutuklanmasına yönelik yakalama kararı çıkartıldı.

Gazeteci Berivan Altan'a 7 yıl hapis cezası verildi: Mezopotamya Ajansı muhabiri Berivan Altan'ın da aralarında olduğu 10 kişinin 2014 yılından beri "örgüt üyeliği," "örgüt propagandası" ve "tehlikeli madde bulundurma" suçlamalarıyla yargıldığı dava sonuçlandı. Mahkeme, Altan'a "örgüt üyeliği" suçundan 6 yıl 3 ay, "örgüt propagandası" suçundan 10 ay hapis cezası verdi. Altan'a verilen 10 ay cezada hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildi.

Çiğdem Toker'e 30 bin TL'lik tazminat cezası verildi: *Sözcü* gazetesi yazarı Çiğdem Toker, Türkiye Teknoloji Takımı (T3) Vakfının şikâyetiyle açılan davada vakfa 30 bin TL manevi tazminat ödemeye mahkûm edildi. Kararın ardından vakfın Mütevelli Heyeti Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın damadı Selçuk Bayraktar, Toker'i sosyal medyada hedef aldı. Toker hakkında "gazeteci müsveddesi" ifadesini kullanan Bayraktar, tecrübeli gazeteciyi vakıf hakkında başlatılan "kirlî kampanyayı" yaymak ve yalan söylemekle suçladı. 28 Ocak 2019 tarihli "İBB'den Vakıflara Hizmet Raporu" başlıklı yazısının ardından Toker hakkında, Türkiye Teknoloji Takımı (T3) Vakfının şikâyeti üzerine 80 bin TL'lik manevi tazminat davası açılmıştı. Toker davaya konu olan yazısında AKP destekli vakıflara aktarılan kaynaklara işaret etmişti.

Meşale Tolu sekiz ay tutuklu kaldığı davada beraat etti: Almanya vatandaşı gazeteci Meşale Tolu, 22 kişiyle birlikte "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" suçlamalarıyla yargıldığı davada beraat etti. Tolu'nun aynı davada kendisiyle birlikte yargılanan eşi Suat Çorlu'nun da beraatine hükmedildi.

Daha önceki duruşmalarda sunulan mütalaada, savcılık Tolu'nun tüm suçlamalardan, Çorlu'nun ise "örgüt üyeliği" suçlamasından beraatını talep etmişti.

Marksist-Leninist Komünist Parti (MLKP) üyeliği ve propagandası ile suçlanan Tolu, 30 Nisan 2017'de İstanbul'da yaşadığı eve yapılan polis baskınında gözaltına alınarak tutuklanmış, o dönemde iki buçuk yaşında olan oğlu ile beraber gönderildiği Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde sekiz aya yakın süre tutuklu kalmıştı. Tolu, davanın 18

Aralık 2017 tarihinde görülen duruşmasında tutuksuz yargılanmak üzere tahliye edilmişti.

Yeniden yargılanan yazar Aslı Erdoğan beraat etti: “Özgür Gündem ana davası” olarak bilinen davada yazar Aslı Erdoğan hakkında, “örgüt propagandası” suçlaması yönünden verilen düşme kararının, istinaf mahkemesi tarafından bozulmasının ardından yeniden başlayan yargılama **karara bağlandı**. İnternette yayımlandığı iddia edilen yazılarının tespit edilemediği gerekçesiyle atılı suçun unsurlarının oluşmadığına karar veren mahkeme, Erdoğan’ın beraatına hükmetti.

İlk yargılamada mahkeme Erdoğan hakkındaki “örgüt propagandası” suçlamasının zaman aşımı nedeniyle düştüğüne hükmetmiş, diğer suçlamalar yönünden ise beraat kararı vermişti. Ancak istinaf mahkemesi, suçlamaya konu yazıların internet sitesinde de yayımlanmış olması nedeniyle, Basın Kanunu’ndaki dört aylık zaman aşımının uygulanmasının mümkün olmadığını belirterek düşme kararını bozmuştu.

GAZETECİLERE YÖNELİK SALDIRI VE ENGELLEMELER

Gazetecileri hedef alan saldırı ve engellemeler 2022'nin ilk çeyreğinde de devam etti. Rapora konu dönemde gazetecileri hedef alan saldırılar sonucunda gazeteci Güngör Arslan hayatını kaybetti.

Expression Interrupted tarafından açık kaynaklardan derlenen verilere göre yılın ilk üç ayında gazetecilere yönelik en az 15 saldırı, şiddet içeren polis müdahalesi ve tehdit vakası yaşandı. Biri yurt dışında olmak üzere en az altı gazeteci (Ahmet Dönmez, Umut Yaygır, Özcan Saraç, Memdur Bayraktaroğlu, Arif Kocabıyık, Zeynel Boğan) fiziksel saldırıya uğrarken dört gazeteci de (Fatih Pınar, Zeynep Kuray, Hayri Demir, Kadir Devir) haber takibi esnasında polisin fiziksel müdahalesine maruz kaldı. Bir yerel gazete binası ve gazetenin çalışanları kalabalık bir grubun saldırısına uğradı. En az altı gazeteci (Altan Sancar, Alican Uludağ, Mustafa Hoş, Hayri Demir, Oktay Candemir, İsmail Arı) kimliği belli olan ya da olmayan şahıslar tarafından tehdit edildi.

Aynı dönemde gazetecilere yönelik saldırıların faillerinin yargılandığı davalarda ise cezasızlık endişelerine yol açan gelişmeler yaşandı. Gazeteci Levent Gültekin'e yönelik saldırı davasında, mahkeme davanın iki sanığını "kasten yaralama" suçundan 11 ay 20'er gün hapis cezasına çarptırdı ancak sanıkların "sosyal ilişkilerini dikkate alarak" cezada indirimine gitti ve hükmün açıklanmasını da geri bıraktı. Bu, sanıkların beş yıl içinde başka bir mahkûmiyet almadıkları takdirde hapse girmeyecekleri anlamına geliyor.

Yeniçağ gazetesi yazarı Yavuz Selim Demirağ'ın 10 Mayıs 2019'da evinin önünde uğradığı saldırısı sonrası faillere karşı açılan dava ise içinden çıkılmaz bir hal aldı. Dava kapsamında ilk duruşma 15 Ekim 2021'de, saldırıdan 888 gün sonra gerçekleşmişti. Davayı gören Ankara 54. Asliye Hukuk Mahkemesi, bu duruşma sonunda Demirağ'ın avukatının talebini kabul ederek "öldürmeye teşebbüs" bulunduğu gerekçesiyle davanın ağır ceza mahkemesine gönderilmesine karar

vermişti. Ancak Bianet'in [haberine](#) göre, rapora konu dönemde dava dosyasının gönderildiği Ankara 33. Ağır Ceza Mahkemesi, dosya üzerinden yaptığı değerlendirmede Demirağ'a yönelik saldırıda öldürme kastının bulunmadığını savunarak görevsizlik kararı verdi. Kararın ardından dosya bir üst mahkeme olan Ankara Bölge Adliye Mahkemesine (istinaf mahkemesi) gönderildi. Mahkemeler arasındaki uyuşmazlığı istinaf mahkemesinin gidermesi beklenecek.

Bianet eski muhabiri Beyza Kural'ın 2015'te maruz kaldığı polis şiddeti nedeniyle açılan davada ise sanık polis N.D.'nin savunması ancak dördüncü duruşma öncesinde Diyarbakır'daki bir mahkemede alınabildi.

Rapora konu dönemde yaşanan fiziksel saldırı ve engellemelerden kayıtlara geçenler şöyle:

- **6 Ocak:** Gazeteci Hayri Demir, sosyal medya üzerinden ölümle tehdit edildiğini açıkladı. Aldığı tehdit mesajını Twitter'dan paylaşan Demir, daha önce benzer tehditlerle ilgili suç duyurusunda bulunduğunu ancak savcılık tarafından takipsizlik kararı verildiğini belirtti.
- **11 Ocak:** Van'ın Çatak ve Gürpınar ilçelerinde çocukların geçici köy korucuları tarafından cinsel istismara uğradığı iddialarını haberleştiren gazeteci Oktay Candemir, haberlerin yayımlanmasından sonra sosyal medya üzerinden tehdit mesajları aldığını duyurdu.
- **23 Ocak:** Deutsche Welle Türkçe muhabiri Alican Uludağ, Sedef Kabaş hakkında tutuklama kararı veren hâkimin kідemsiz olduğuna dair haberinin ardından, yaptığı haberleri "etki ajanlığı" olarak niteleyen bir hesap tarafından Twitter'da hedef alındı. Uludağ bu paylaşımı alıntılı olarak verdiği yanıtta "Eğer bir gün bir binadan düşersem veya araba çarparsa asla kaza olarak düşünmeyin. Sorumlu aranacaksa Malik Ejder adlı bu hesap bir numaralı şüphelidir. Kayda geçsin" dedi.

- **2 Şubat:** KRT TV'de katıldığı bir programda açıklamalarda bulunan gazeteci Mustafa Hoş, trol olarak nitelendirdiği kişilerin kendisini takip ettiğini, oturduğu evin adresini ve hangi saatte nereden nereye gittiğini bildiklerini, kendisini telefonla arayarak evine gelmekle tehdit ettiklerini anlattı.
- **10 Şubat:** *BirGün* muhabiri İsmail Arı, bir habere dair bilgisine başvurmak üzere aradığı AKP Milletvekili Ahmet Akay tarafından tehdit edildiğini, Akay'ın küfür ve hakaretlerine maruz kaldığını açıkladı.
- **14 Şubat:** Mersin'de yayın yapan günlük *Mersin Haberci* gazetesinin çalışanları, gazete önüne gelen bir grup tarafından tehdit edildi. Gazetenin "yalan haber yaptığını" iddia eden maskeli ve kapüşonlu grup üyeleri, "Bu daha başlangıç" diye slogan attı. 15 Şubat günü ise onlarca kişiden oluşan bir grup yine gazetenin önünde toplandı. Gazetecilere yumurta ve boya atan grup, "Yarın 3 bin kişi geleceğiz" diyerek tehditte bulundu. Olay yerine çok sayıda polis sevk edilirken, konuya ilişkin soruşturma başlatıldı. Polis tarafından gözaltına alınan 18 kişi, "tehdit", "hakaret" ve "mala zarar verme" suçlarından haklarında işlem yapılmasının ardından serbest bırakıldı. (Mersin)
- **15 Şubat:** Gazeteci Zeynep Kuray'ın HDP İstanbul İl Örgütünün çağrısıyla Şirinevler Meydanı'nda yapılacak bir açıklamayı takip etmesi engellendi. Etkin Haber Ajansı'nın Twitter hesabından yapılan paylaşımda, açıklama öncesi alanın polis ablukasına alındığı, gazeteci Kuray'ın ise darp edilerek alandan uzaklaştırıldığı belirtildi. (İstanbul)
- **19 Şubat:** *Ses Kocaeli* gazetesi imtiyaz sahibi Güngör Arslan, 19 Şubat 2022 günü işyerinde uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetti. Saldırıda üç kurşunla ağır yaralanan Arslan hastaneye kaldırıldı ancak kurtarılamadı. *Ses Kocaeli* gazetesine 2020 yılının Nisan ayında da silahlı bir saldırı düzenlenmiş, dokuz el ateş edilen gazete binasının camları kırılmıştı. Arslan'ın öldürülmesine dair açılan soruşturma kapsamında daha sonra toplam 10 kişinin gözaltına alındığı bildirildi. (Kocaeli)

- **22 Şubat:** Adalet Bakanlığı önünde yapılmak istenen bir basın açıklamasını takip eden Artı Tv muhabiri Hayri Demir ve kameraman Kadir Devir'in görüntü alması polislerce engellendi. Gazeteciler darp edilerek alandan uzaklaştırılmak istendi. (Ankara)
- **23 Şubat:** *Korkusuz* gazetesi yazarı Memduh Bayraktaroğlu, gece saatlerinde elleri sopalı, yüzleri beyaz bezle örtülü 5-6 kişilik bir grubun evine baskın yaptığını, kapıları tekmeleyerek eve zorla girmek istediklerini açıkladı. Ülkü Ocakları genel başkanı tarafından sosyal medyada tehdit edildiğini belirten Bayraktaroğlu, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'den şikâyetçi olduğunu söyledi. (Muğla)
- **24 Şubat:** YouTube'da "İlave TV" isimli kanalda yayınladığı sokak röportajlarıyla tanınan Arif Kocabıyık ve kameramanı, sokakta çekim yaptıkları sırada saldırıya uğradı. Saldırıya ilişkin Twitter'da bir açıklama yapan Kocabıyık, kendilerini ülkücü olarak tanıtan 10 kişilik bir grup tarafından tehdit edildiğini ve saldırıya uğradığını aktardı. Kocabıyık, hastaneden darp raporu alacağını ve saldırganlar hakkında şikâyetçi olacağını belirtti. (Antalya)
- **8 Mart:** Foto muhabiri ve belgesel yönetmeni Fatih Pınar, İstanbul'da 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde yapılan yürüyüşü takip ettiği sırada polis şiddetine maruz kaldı. Pınar, Twitter hesabından yaptığı paylaşımında polisin çok yakın mesafeden kasıtlı olarak gözüne biber gazı sıktığını aktardı. (İstanbul)
- **14 Mart:** Mersin'de *Birebir Haber* ve *Mersin Kara Haber* gazetelerinin imtiyaz sahibi Zeynel Boğan sabah ofisine giderken önünü kesen dört kişinin saldırısına uğradı. Sağlık ekiplerinin olay yerine gelmesiyle ilk müdahalesi yapılan Boğan, hastaneye kaldırıldı. Boğan'ın burnunun kırıldığı öğrenildi. (Mersin)
- **19 Mart:** Kapatılan *Zaman* gazetesinin Ankara eski muhabiri Ahmet Dönmez, bir süredir yaşadığı İsveç'in başkenti Stockholm'de saldırıya uğradı. Seyir halindeyken aracına başka bir aracın arkadan çarpması sonucu durup aracından inen Dönmez, diğer arabadan inen iki kişi tarafından darp edildi. Altı yaşındaki kızının önünde

gerçekleşen saldırı sonrasında kafa travması geçiren ve bilincini kaybeden Dönmez, hastaneye kaldırıldı ve yoğun bakım servisinde tedavi altına alındı. (Stockholm)

- **22 Mart:** Gazeteci Altan Sancar, aile ziyareti için bulunduğu Diyarbakır'da aracının yolunu kesen kişiler tarafından tehdit edildi. Sancar, plakasız araçtan inen iki kişinin kendi aracına yaklaştığını, kendisinin camı açıp "Ne oldu?" diye sorması üzerine şahıslardan birinin montunun altındaki silahı görünür kılarak, "Ayağını çok uzattın, akıllı ol" diyerek kendisini tehdit ettiğini anlattı. (Diyarbakır)
- **28 Mart:** Konya'nın Ereğli ilçesinde yerel bir internet sitesinin sahipleri olan Umut Yaygır ve Özcan Saraç ilçe merkezindeki bir restoranda yemek yedikleri sırada kalabalık bir grubun saldırısına uğradı. Darp edilen gazeteciler hastanede tedavi altına alınırken ciddi bir sağlık sorunlarının olmadığı bildirildi. Kendilerine saldıran 10-15 kişilik grubun arasında Ereğli Ülkü Ocakları başkanının da yer aldığını söyleyen gazeteciler saldırıyı MHP'li Ereğli Belediye Başkanı Hüseyin Oprukçu'nun yaptırdığını ileri sürdü. (Konya)

RTÜK VE BİK CEZALARI

Rapora konu dönemde Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ve Basın İlan Kurumunun medya kuruluşları üzerindeki baskısı devam etti. RTÜK bir yandan televizyon kanallarına ceza kesmeye devam ederken bir yandan da gündemdeki konulara ilişkin yayınların içeriğine yayıncılara yaptığı uyarılarla müdahale etme girişimlerinde bulundu. RTÜK ayrıca Türkçe yayın yapan uluslararası haber siteleri Amerika'nın Sesi, Deutsche Welle ve Euronews'a Türkiye'de yayınlarına devam edebilmeleri için lisans alma şartı getirdi ve bu kuruluşlara lisans başvurusu yapmaları için 72 saat süre verdi. RTÜK böylece 2019 yılında Meclis'ten geçen ve RTÜK'e internet yayınlarını denetleme yetkisi veren yasal düzenlemeyi ilk kez kullanmış oldu. Kararı sansür girişimi olarak değerlendiren Amerika'nın Sesi ve Deutsche Welle ise lisans başvurusunda bulunmayacaklarını ve kararı yargıya taşıyacaklarını açıkladılar. Mart sonu itibarıyla bu kuruluşlara yönelik RTÜK tarafından herhangi bir yaptırım uygulanmadığı görüldü.

BİK ise *Evrensel* ve *Yeni Asya* gazetelerine yönelik ilan yasaklarını bu dönemde de sürdürdü.

RTÜK Cezaları

Rapora konu üç aylık dönemde, RTÜK yetkililerinin televizyon kanallarının gündemdeki önemli konulara ilişkin yayın içeriklerine hükümetin siyasi öncelikleri doğrultusunda müdahale teşebbüslerinde bulunduğu kayıtlara geçti. RTÜK, artan gıda fiyatları ve bir şarkısının sözleri nedeniyle hükümet yetkililerinin hedefi haline gelen Sezen Aksu'nun söz konusu şarkısının çalınmaması konusunda televizyon kanallarını uyardı.

RTÜK Başkan Yardımcısı İbrahim Uslu, televizyon kanallarının yetkililerini arayarak Sezen Aksu'nun "Şahane Bir Şey Yaşamak" adlı şarkısını yayınlamaları durumunda ağır yaptırımlarla karşılaşabilecekleri "uyarısında" bulundu. *BirGün* gazetesine [konuşan](#) Uslu, görüşmelerin "kanallar zarar görmesin diye" yapıldığını öne sürdü. Aksu, 2017'de

çıkardığı şarkısındaki “Selam söyleyin o cahil Havva ile Ademe” sözleri nedeniyle Diyanet İşleri Başkanlığı ve aralarında iktidar ortağı MHP'nin Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin de bulunduğu siyasetçiler tarafından hedef alınmıştı. 21 Ocak günü İstanbul'da bir camide konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan ise Aksu'nun ismini vermeden “Hz. Adem'e kimsenin dili uzanamaz. O uzanan dilleri yeri geldiğinde koparmak da bizim görevimizdir” dedi.

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin ise, sosyal medya hesabından yaptığı bir [açıklamada](#), gıda fiyatlarında son dönemde yaşanan sert yükselişle ilgili haber yapan televizyon kanallarını “spekülatif açıklamalara” karşı uyardı. Kanalların ilgili kurumların açıklamalarını aktarmalarını isteyen Şahin, kamuoyunda “yanlış algıya yol açan yayınlardan vazgeçmeyen kuruluşlar hakkında 6112 sayılı yasanın ilgili hükümleri uygulanacaktır” dedi.

RTÜK ayrıca önceki dönemlerde de ceza kararlarının sık sık hedefi olan Halk TV, Tele1, KRT ve FOX TV'ye çeşitli program içeriklerini gerekçe göstererek toplam en az 2 milyon 776 bin 480 TL'lik yeni cezalar verdi. Rapora konu dönemde kayıtlara geçen ceza kararlarından öne çıkanlar şöyle:

- 24 Ocak 2022 tarihinde olağanüstü toplanan RTÜK, gazeteci Sedef Kabaş'ın 14 Ocak günü katıldığı “Demokrasi Arenası” adlı programdaki ifadeleri ile “toplumu kin ve düşmanlığa tahrik ettiği” iddiasıyla Tele1 TV'ye 38 bin 460 TL ve beş kez de program durdurma cezası verdi. RTÜK, ayrıca programın sunucusu olan Uğur Dündar'ın RTÜK Başkanı Şahin'i eleştirmesi nedeniyle de kanala yine 38 bin 460 TL para cezası verilmesini kararlaştırdı. RTÜK Başkanı Şahin, Kabaş'ın sözleriyle ilgili sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, “TELE 1 yayın kuruluşunda, Sedef Kabaş'ın Sayın Cumhurbaşkanımızı hedef alan kabul edilmesi asla mümkün olmayan sözlerine ilişkin inceleme kararı alınmıştır” ifadelerini kullanmıştı.
- RTÜK'ün 24 Ocak tarihli olağanüstü toplantısında bir ceza kararı da FOX TV'ye çıktı. RTÜK, FOX TV'ye ana haber bülteni sunucusu

Selçuk Tepeli'nin Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ekonomi politikasına yönelik eleştirileri nedeniyle "toplumda özgür kanaat oluşmasını engellediği" gerekçesiyle yüzde üç (2 milyon 508 bin 827 TL) idari para cezası verdi. RTÜK Başkanı Şahin, Tepeli'nin sözleriyle ilgili daha önce sosyal medya hesabında yaptığı [açıklamada](#) "FOX Ana Haber sunucusunun adeta muhalefet lideri gibi davranması kabul edilemez" demiş ve Tepeli hakkında inceleme başlatıldığını duyurmuştu.

- RTÜK, 9 Şubat günü Halk TV'de yayınlanan "Medya Mahallesi" adlı programda sunucu Ayşenur Arslan'ın Türk Mukavemet Teşkilatı hakkındaki ifadelerinin "toplumun milli ve manevi değerlerini aşağıladığı" gerekçesiyle Halk TV'ye beş kez program durdurma ve yüzde beş idari para cezası (113 bin 813 TL) müeyyidesi uygulanmasına karar verdi. Karar Üst Kurulun 16 Şubat tarihli toplantısında alındı.
- RTÜK aynı toplantıda, 9 Şubat tarihinde KRT'de yayınlanan "Olağan İşler" adlı programda İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun "bir suç ağı içerisinde, bazı suçlarla doğrudan bağlantılı olarak, bazılarında ise suçun failleri ile bağlantılı olarak" gösterildiğini, bunun kamusal sorumluluk anlayışı ile bağdaşmadığını belirterek KRT'ye yüzde üç (38 bin 460 TL) idari para cezası uygulanmasına karar verdi.
- RTÜK, Halk TV'nin "İki Yorum" programında gazeteci Levent Gültekin'in ifadeleri nedeniyle kanala ceza verdi. Gültekin, İstiklal Caddesi'nde Kürtçe müzik yapan müzisyenleri engelleyen polisleri eleştirmişti.
- "18 Dakika" adlı programın 1 ve 2 Şubat akşamı yayınlanan bölümlerinde Merdan Yanardağ ve Emre Kongar arasındaki konuşmalarda geçen ifadeler nedeniyle Tele1'e 38 bin 460 TL para cezası kesildi. RTÜK, söz konusu yayınlarda "kişi ya da kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliğinde ifadeler içeremez" ilkesinin ihlal edildiğini savundu.

BİK Cezaları: İlan Yasakları Sürüyor

Rapora konu dönemde BİK Genel Kurulunun bir süredir boş olan temsilciliklerine atama yapıldı. BİK Genel Kurulu, boş bulunan bu temsilcilikler nedeniyle uzun süredir toplanamıyordu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın imzasıyla 18 Şubat'ta Resmi Gazete'de yayımlanan kararla BİK Genel Kurulu temsilciliklerine 12 kişi atandı. Bu 12 kişinin arasında RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin ve Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Saadet Oruç da yer aldı.

Yılın ilk çeyreğinde öne çıkan gelişmelerden biri de Anayasa Mahkemesinin BİK tarafından verilen ilan kesme cezalarına dair aldığı ihlal kararı oldu. Mahkeme, *Cumhuriyet* gazetesine bir köşe yazısı nedeniyle BİK tarafından verilen üç günlük ilan kesme cezasının basın ve ifade özgürlüğünün ihlali olduğuna hükmetti. Anayasa Mahkemesi, geçen yıl benzer bir kararı *Korkusuz* gazetesi tarafından yapılan başvuruda vermişti.

Ancak rapora konu dönemde BİK tarafından verilen herhangi bir yeni ilan cezası kayıtlara geçmese de kurumun *Evrensel* ve *Yeni Asya* gazetelerine yönelik Eylül 2019 ve Ocak 2020'den beri uyguladığı yasağın halen yürürlükte. *Evrensel* gazetesi "toplu gazete alımı" nedeniyle 18 Eylül 2019'dan beri, *Yeni Asya* ise "Elektronik Ortamda Tutulması Zorunlu Defterlerin Tebliğindeki düzenlemeye aykırılık olduğu" iddiası ile 28 Ocak 2020 tarihinden beri BİK kararı uyarınca resmi ilan ve reklam alamıyor.

BİK'in *Evrensel* gazetesine yönelik uyguladığı resmi ilan yasağı 5 Mart 2022 itibarıyla 900. gününü doldurdu. Mart sonu itibarıyla 800 güne yakın süredir ilan alamayan *Yeni Asya* ise ilan gelirlerinden mahrum bırakılması ve artan girdi maliyetleri nedeniyle Şubat ayında sayfa sayısını sekize düşürdüğünü duyurdu.

P24 ve Expression Interrupted alışma ekibi diğer web sitelerine verilen bağlantılarda sağlanan içeriği kontrol edemez ve bu içeriklerden sorumlu tutulamaz. Bu rapordan yapılan alıntılardan ötürü doğabilecek sonuçlardan P24 ve Expression Interrupted ekibi ve sorumlu değildir.